

Forklaringen til denne Udtalelse henter jeg ligeledes af dette Citat, og det var det ærede Medlems Udtalelse om, at den forrige Kultusministers Præstekaldelsescirculære egentlig forekom ham at være ideelt. Det forekommer mig, at dette Cirkulære af 8. Januar 1910 er noget af det løseste, jeg nogensinde har set, i Henseende til at give Regler og Rettigheder for Befolkningen. Hvad mener man om en Sætning som denne: „Uden at Ministeriet vil fastsætte bestemte Regler for, hvorledes et saadant Udvalg bør vælges, skal det fremhæves, at man vil lægge afgørende Vægt paa, at der som ovenfor nævnt er givet samtlige i Sognet boende, til Folkekirken hørende Personer over 25 Aar Adgang til at deltage i Valget, at en betydelig Del af Pastoratets fornævnte Beboere have deltaget i Valget, samt at der er givet Mindretallene en til deres Antal svarende Repræsentation i Udvalget“. Og det virker ikke betryggende for Menigheden, at Ministeren tilføjer: „Naar Ministeriet finder, at Valget efter de om dette foreliggende Oplysninger er sket paa en saadan Maade, at Udvalget med Rette kan siges at repræsentere Sognemenigheden, fremsender det til Biskoppen“ o. s. v. Det synes mig at være helt at stille Menigheden under Kultusministerens Formynderskab, saa vi i hvert Fald ikke kunne være daarligere stillede uden det Cirkulære, end vi ere med det.

Da jeg som sagt betragter det som det centrale i Forslaget, at det omhandler Præsteembedernes Besættelse, kunde jeg have Lyst til at gøre en lille Bemærkning herom, men forinden maa jeg berøre et andet Forhold, der efter min Mening er af overordentlig stor Betydning. Der staar i Forslagets § 20 en Bestemmelse om, at Menighedsraadene skulle være nærværende ved det aarlige Kirkesyn. I denne Henseende er det om et lignende Emne af den forrige Kultusminister udsendte Cirkulære af 30. December 1909 lige saa lidet fyldestgørende som det forrige, idet det alene omhandler det ekstraordinære Kirkesyn, som skal afholdes forinden Tiendens Aflysning. Det er efter min Mening af overordentlig stor Betydning, at Menighedsraadene ere nærværende ved de aarlige Kirkesyn. Thi jeg maa sige, at der hos Tiendejerne til Trods for, at disse de Steder, hvor det er en enkelt Mand, der er Tiendejer, faa en Husleje af Menigheden paa maaske 3,000—4,000 Kr. ja endnu mere om Aaret, kan raade en Smaalighed, som alene er dikteret af Hensyn til deres

Portemonnaie, men beklageligvis maa jeg tilføje, at der undertiden hos Provstesyndet, ja, endog hos Provsterne, savnes Forstaaelse af Menighedens berettigede Interesser, saa det overfor denne Side af Provstesyndet kan være nødvendigt ligefrem at gøre opmærksom paa, at Menighedsraadenes Nærværelse ved den Lejlighed er ønskelig, navnlig for at øge Kirkebygningens Hygge og Værdighed og Gudstjenestens Højtidelighed. Det glæder mig da, at Kultusministeren har forstærket denne Menighedsraadenes Ret ved at gøre en Tilføjelse om, at Synets Afgørelser kunne af Menighedsraadet indankes for Oversyn eller for Ministeriet. Man kan nemlig opleve, at de allernødvendigste Reparationer kan man kun med Loven om Kirkesyn af 19. Februar 1861 i Haand faa gennemført overfor den ensidige og haardnakkede Modstand, hvormed Tiendeejere undertiden kunne optræde, og derfor hilser jeg det med Glæde, at denne Bestemmelse er opretholdt, ja forstærket i det nuværende Forslag.

Jeg ønsker ikke den evangelisk-lutherske Kirkes Kirkebygninger udstyrede med Prydelser med den katolske Kirke som Forbillede, men jeg tror, at vi uden at falde for nogen Fristelse i saa Henseende meget vel kunne gaa en Del videre end nu, naar man ser paa en Del af vore i høj Grad tarvelige Landsbykirker. Jeg mener, det er af nogen Betydning med Hensyn til at stemme Sindet til Alvor og Oplagthed, at man kan sidde i hyggelige og tidssvarende Omgivelser, og jeg føler mig overbevist om, at naar det Tidspunkt kommer, da Kirketienden er afløst, og Kirkerne blive selvejende Institutioner, og Menighederne ved en Repræsentation faa afgørende Indflydelse paa disses Vedligeholdelse, vil der blive stillet ganske anderledes Krav end nu. Da vil man ikke nøjes med det, man nu har nøjedes med i en længere Aarrække, og vi ville da meget let komme til at staa overfor det Forhold, at til Trods for, at Tienden nu afløses med store Ofre fra Tiendeydernes Side, med Tilskud af Staten og med fuld Erstatning til Tiendeejerne, kan en Sognemenighed i Fremtiden faa en ny Kirketiende for at faa en Kirke i den Stand, som Tidsaanden og den Hygge, der raader i Hjemmene i øvrigt, kræve. Derfor vil jeg benytte Lejligheden til at bede den højtærede Kultusminister alvorligen paase, at de Vedligeholdelseskapitaler, der baandlægges til Kirkernes Vedligeholdelse, ere tilstrækkelige. Og det er netop dette Hensyn, der gør, at Menighedsraadenes Nær-